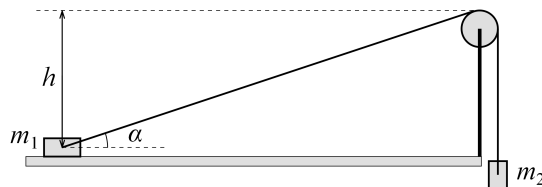

Haladó problémamegoldó szeminárium 1.
5. feladatsor – 2019. október 30.

1. Az ábrán látható elrendezésben az m_1 tömegű kicsiny test súrlódásmentesen csúszhat a vízszintes felületen, a kötél és a csiga ideális. A testet α_0 szögnél nyugalmi helyzetből engedjük el.

Keresse meg a két test sebessége, illetve a két test gyorsulása közötti kapcsolatot! *Vigyázzon*, az α szög is az idő függvénye!

Írja fel a testek sebességét az α szög függvényében! (Használja a sebességek között felírt kényszerfeltételt és az energiamegmaradást!)

Írja fel annak a feltételét, hogy az m_1 tömegű test mozgása közben elváljék az asztaltól! (Használja a gyorsulások között felírt kényszerfeltételt!)

Mekkora tömegarány esetén történik ez meg már közvetlenül az elengedés után?

Alakítsa úgy az elválást megadó egyenlőtlenséget, hogy abban csak az m_1/m_2 tömegarány, az α_0 és az α szög szereplejen!

Mi a feltétele annak, hogy a test az asztalon csúszva érje el az asztal szélét (azaz $\alpha = 90^\circ$ -nál se váljon el a talajtól)?

Mekkora tömegaránynál valósul ez meg, ha $\alpha_0 = 30^\circ$?

2. Két egyenletesen mozgó test pályája egy adott inerciarendszerből nézve párhuzamos.

Tudunk-e olyan másik inerciarendszert találni, amelyből nézve a két test pályája keresztezi egymást? Ha van ilyen, előfordulhat-e, hogy a két test innen nézve találkozik?

3. Anna egy r sugarú, egyenletesen forgó körhinta szélén ül. Béla a körhinta középpontjától $2r$ távolságra a földön áll. Béla úgy látja, hogy Anna épp felé mozog v sebességgel.

Mekkora sebességgel látja ekkor Anna mozogni Bélát?

Értelmezzük: hogyan lehet ez a két sebesség különböző?

4. Egy pontszerű testre nem hat semmilyen erő, tehát inerciarendszerből nézve áll, vagy egyenesvonalú egyenletes mozgást végez.

Milyen (tehetetlenségi) erők hatnak rá egy ω szögsebességgel forgó vonatkoztatási rendszerből nézve?

Vizsgálja meg és elemezze azokat az eseteket, amikor a test a forgástengelytől r távolságra van, és az inerciarendszerben áll, illetve amikor a középpontból indulva (az inerciarendszerben sugárirányban, állandó v_0 sebességgel) mozog!